

Cauteræa nə ban JEMIS Məncəu

Cautera mala Jemis mə'eam Mətalabangŋo Yesu ka, giləi a nre ka pələa lumi-ine-bwamdə-tongno aban ká lumi tongno a nzəm lo mala Yesu a bembə (45-50 AD). Jemis gilə cauteræa mənía ka ace amə Yahudi mənana aməkpata Yesu na, mənana patanni mesəkia arə aban dāngdāng a bum banza ka. À giləi ace ləmdəi akərəsta njar mənana boaro bəà dum nəi, aba do mənana nə pwasə bum Bakuli, abalə atúró malea kat a ban abwana ka. Məno ka nə ləmdə ama à pana bamuria nə məsəcau a ban Mətalabangŋo Yesu. Aməballe ka à kə bak babumia bəà alta səlæe mala Bakuli, sə bəà lidəmba nə do pa bamuru a ban Yesu, ko bəà nda aba kārəkiban ngga. Cau mægule abaləi ka nda mana ama pabamuru mə'məsəcau nì kə ləmdə rəi aba earcearəu. Jemis bang ama pabamuru mənana pà nə kánə bwa arə pakki atúró məboarne raka, məbane na. Kə buaki arə aməkwadfi bəà ok cau mala Bakuli sə bəà kpata cē. Jemis kə kwarkir aməbal mənía yì maləmce ka bəà dum nə munyi ko bə lang sə tanni andə kārəkiban kumia ka, sə bəà pa bamuria a ban Bakuli aba hiwi.

Agir mənana abaləi ka

Zəmba, a ban Bakuli ace səlæe andə munyi1:1-18
Ləmdə pa bamuru mənana məbane na
raka1:19--2:26

Tsəkiru arə cau mana purkiyi a kun ngga andə
do nə sūrəè3:1--5:6
Do munyi, andə cauboarna, andə hiwi5:7-20

Makkun

¹ Mim Jemis, guro mala Bakuli andə mala Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, mə nda ban terə cau aban ká a ban aməkpata Kərəsti mənana abalə atau lum-nong-bari mala amə Isərayila, mənana à mesəkea arə anzali aba banza ka. Ən nggə makka wun kun!*

Do nə pabamuru andə gandarəu

² Wun amə'eambəam, bə wu kutio abalə akārəkiban dāngdāng ngga, bə ban boara wun kərəkər,

³ acemənana bə wu cam kàngkàng aba kārəkiban ngga, pabamuru ma'wun nə lidəmba nə rəcandəa.

⁴ Wu lidəmba nə came kàngkàng, wu kəa kpa dāng, acemənana bə beal wun pa kəla mənana Bakuli kə earce kat ka, wu kəa gatti dāng.

⁵ Bə kəbwa abalə wun dʋwanyi sələe ace pak məboarne ka, bə zəmba a ban Bakuli mənana kə pa nə babumi kat nggwani pà kəm raka. Sə à nə pè wi.

⁶ Bə zəmbi wi nə babumi mwashat, bə kəa pak nə bukkibum dāng, acemənana bwa mana babumi kə dənggəli ka nda kəla gung nggeamūr mənana kə came a ban mə'mwəshati raka.

⁷ Ulang mənəia yì bwa ka bə kəa tsək bələi ama nə ak kəgìr a bu Mətalabangŋo Bakuli dāng;

* **1:1 1:1** Balli gbal aba: Mat 13:55; Mar 6:3; Atúró 15:13; Gal 1:19.

⁸ yì ka, bwa na, denyicau male gakkia, kə tamsə kusəi amur kəgìr mwashat dāng.

⁹ Mə'eamrəarəu mənana mə'tər na ka bə pak banboarnado acemənana Bakuli kə twali nə gulo kərkər.

¹⁰ Sə mə'eamrəarəu mənana məkume na ka bə jali aba kyamsəbamuri, acemənana yì ka, nə ime nə sukkio kəla pwasəo bondo.†

¹¹ Bə pwari ta ka, kə pisə abondo sə pwasəia kə sukkio, boarjam malea kə kidiki. Anggo gbal, məkume nə uebà andə atúró male.

*Tsəkbə mana à kə kumi
ace kārəkiban ngga*

¹² Bakuli nə tsəkbə amur bwa mənana dum nə məsəcau a baní aba kārəkiban mana yiu amur pabamuru male ka. Acemənana bə caməna kàngkàng ngga, a masələate ka nə kum tang-nakusəu mala yiləmu mənana Bakuli pacau ama nə pea abwana mənana à ləmdəi wi earcearəu ka.

¹³ Bə kārəkiban yipì bwa ka bə kəa na ama, Bakuli na kə kārəki ka dāng. Acemənana Bakuli ka à pà nə kārəki nə bealbikea dāng, sə yì ka, kə kārəki kəbwa gbal dāng.‡

¹⁴ Səama koyan ngga kə kutio a kārəkiban yi mənana bə suno male swárəni, bosəna kusəi ka.

¹⁵ Sə bə suno gongɣəna ka kə bəl atúró mala caubikea, sə bə caubikea gulna ka nə bəl lú.

† **1:10 1:10** Balli gbal aba: Isha 40:6-7. ‡ **1:13 1:13** Acemənana Bakuli ka à pà nə kārəki nə bealbikea dāng, sə yì ka, kə kārəki kəbwa gbal dāng Ko: <<Bakuli ka à pà nə gandə swàré nə məbike dāng, sə yì ka, kə swár kəbwa nə kánəi aba məbike dāng.>>

16 Wun amə'eamrəarəu mənana ən earikiyi acea raka, bəà kəa swarki wun dāng.

17 Koya boro məboarne, məbafoe ka, sulə nə kuli, nəban Bakuli Tárrú mənana pak atālaban§ ngga, mənana bə pələa aya bui ka kə nggadi dāng sə kə túr pəndəa raka*.

18 Aba kàne male sə yi bəl səm nə cau mə'məsəcau nì; tàr səm atà dəmbe abalə abwana mənana pusəia kat ka.†

Ok cau andə pe

19 Wun amə'eambam aba earcearəu, wu parkir wun arə mənəia ka: koyan ngga bə kaurəa ta ok cau, bə dəndi arə nacau, sə bə dəndi arə pak bumlulla.

20 Acemənana bə bumo lul ka a pà nə gandə pak gír məboarne mənana Bakuli earce bəà pə ka dāng.

21 Ace mani ka wu bwaki bu wun arə koya ulang gír beami andə nggaman bealbikea, sə wu ak cau mala Bakuli mənana à pandəi a babum wun, mənana nə amsə wun ngga, nə nyesəmuru.

22 Wu duk abwana mənana à kə ok cau sə à kə tsəi aba túró ka, wu kəa duk amə oe nə kiru nəmurəi dāng. Məno ka wu nda ban swarki bamur rə wun. Wu pak gír mənana ce nì bang ngga.

23 Bwa mənana kə ok cau mala Bakuli sə kə tsəi aba túró raka, nda kəla bwa mənana kə sən baməsəi a tapwari ka,

§ 1:17 1:17 atālaban: À nda ka pwari, andə zongno, andə anlero kat. * 1:17 1:17 kə nggadi dāng sə kə túr pəndəa raka: Ko <<kə nggadiki bancame andə pa male kəla yiləmi gir raka.>> † 1:18

1:18 Earnə nəi aba kane male sə twal səm bə səm duk abwana ace bamúri, ace mani ka yi tasə cau male mə'məsəcau nì bə yi pa səm bəsa bəlban.

24 anzəm mənana sənəna bəməsəi sə kutina umna ka, kara bāləi lorəna ko lang sə bəməsəi pa.

25 Sə bwa mənana kə tsəkiri pepè arə bəlki bələ anggurcau məbafoe mala Bakuli mənana kə panzəban ngga, sə bə lidəmba, bāləi lórə cau mənana ok raka, Bakuli nə tsəki wi bu aba gír mənana pakkiyi ka.

26 Bə kəbwa kə ne bəmúrì ama yì ka, məkpata Bakuli na, sə bwal kúni raka, b̄warkina aba d̄enyicau male. Kpata Bakuli male ka məbane na.

27 Kwadi məboarnsari, məbafoe mənana Bakuli Tár səm earkeyice ka, nda tsəkir akáwá andə amā-lú abalə atanni malea, andə banggi pəndəkiban mala banza.

2

Wu nying ləmdə tərban

1 Wun amə'eambəam mənana wu pana bəmur wun aban Mətalabang̃o Yesu Kərəsti, mana lūmsə nə təlaban ngga, wu nying ləmdə tərban.

2 Bəà twali ama bəbwa kútí aban kpapi ma'wun, sə bwe ka oasə girmunabu zənariya andə agir-nggūrəu məboarne arəi. Sə bəbwa man ngga kutio nə asanggina gir məpəndəke arəi.

3 Wun nə tsəkir bwa mənana oasə agir-nggūrəu məboarne ka, wun nə pe wi ban-do məboarne, sə mala mə'tər ka wun ne wi ama, <<Came akaná>> ko ana raka, <<Duk kani a nzali>> ka le?

4 Bə wu pak anggo ka, wu ləmdə ma tərban abalə wun re? Sə dəm ngga bə wu pak anggo ka, wu pa aban ləmdə ama wu nda ban bashi arə wun nə bəbum məbike re?

⁵ Wu kwakikir wun, wun amə'eamrəarəu mənana ən earikiyi acea raka, 'Bakuli twal abwana mənana aməbanza nyesəia amə'tər na ka, bəa duk aməkume aba pabamuru a baní. Sə dəm ngga bəa kum domurəm mənana 'Bakuli pàcau ama nə pe abwana mənana à kə earce ka,

⁶ Sə wun ngga wu twal amə'tər a kun kəgìr dāng. Nggearəi ka aməkume na mənana à pakiyia wun tanni, à nungiyi wun aban ká a ndabashi ka re?

⁷ À nda ka kə abwana mənana à kə na məbane amur lulləu məboarne mala Yesu Kərəsti mənana à tunəkina wun nəi ka re?

⁸ Bə bəfo na wu bwaləna mənəia yì nggurcau mala murəm 'Bakuli, mənana à giləi aba Maləmce ka, ama <<Wu earce bio-mə'njarmurkala kəla mənana a earce bamuro ka,>> wu nə nggə pak məboarne.*

⁹ Səa ma bə wu kə ləmdə tərban ngga, wu nda rə pak caubikea, sə wu yəlɲi nggurcau mənə.

¹⁰ Acemənana bwa mana bwal anggurcau mala 'Bakuli kat, sə yəlɲi mwashat ka, yəlɲi anggurcau kat.

¹¹ 'Bakuli mənana na ama, bəa kəa nongginə-rəarəu raka, kə nda na ama bəa kəa wal-lú raka. Ko bə a nda mə'nongginə-rəarəu raka, sə a kə wal-lú ka, a duməna məyali nggurcau.†

¹² Ace mani ka, bə mana kat wu nə na, ko wu nə pak ka, wu denyi ama à nə pakka wun bashi nə nggurcau mənana kə panzə səm ngga.

¹³ Bə yiua pak bashi ka, à pà nə sən məsəswatər mala abwana mənana à kə ləmdə məsəswatər

* **2:8 2:8** Balli gbal aba: Pəris 19:18. † **2:11 2:11** Balli gbal aba: Pur 20:13; Nggur 5:17,18.

aban acilia aḃwana raka ɗang; sə ɓwa mənana
kə ləmdə məsəswatər ka 'Bakuli nə ləmdəi wi
məsəswatər a pwari ɓashi!

*Pabamuru aban Yesu andə
pakki atúró məboarne*

¹⁴ Mana nda boaro male, wun amə'eamrəarəu,
mənana bə ɓwa na ama pana ɓamuru aban Yesu,
sə ləmdəi aba pakki atúró male raka? Məno yi
pabamuru ka nə amsəi le?

¹⁵ Bə do ama be mə'eamrəarəu ɓwabura ko
ɓwama na abalə wun, sə pənə agir-nggūrəu ko
girlina ɗang.

¹⁶ Bə beɓwa atə wun ne wi ama, <<Kyan jam,
bə 'Bakuli tsəko bu, wu kum gir-koarəu sə wu
ɗəmbəo,>> sə pə wi gir mənana boaro bə pàng nəi
ace nggūrəi raka, mana nda boaro male?

¹⁷ Anggo gbal, bə pabamuru pa atārəia andə túró
raka, nda ɓa.

¹⁸ Səa ma bə ɓwa nə na ama, <<A ndanə
pabamuru sə mə ndanə atúró.>> Ləmdəam
pabamuru mō mənana pənə atúró atə raka, sə mə
nə ləmdəo pabamuru mem aban 'Bakuli nə atúró
məboarne mem.

¹⁹ A ear ama 'Bakuli na mwashat; a pangŋa pepe.
Sə ko nggearə akukwar gbal ka à earəna nə mənəia,
sə rəia kə ɓəla ace ɓangciu.

²⁰ We gəm ɓwa, a kə earce ɓəa ləmdəo ama
pabamuru mənana atúró məboarne pa atə raka
məɓane na le?

²¹ Kà-səm Ibərayim ngga, pa ace túró mənana
pa, mənana yi pa ɓoro nə muni Ishaku amur

gyangnan ngga, sə Bakuli twali mə'cauboarna na ka re?‡

²² Wu səni ka, pabamuru male andə atúró male ka à kə gya atārəia. Nə atúró sə pabamuru male lùmsəo.

²³ Sə cau mənana Maləmce bangji ama, <<Ibərayim earnə cau mala Bakuli, sə Bakuli ləmdəi mə'cauboarna na>> ka, yi duk məsəcau, nda sə à tunəi ama gyajam mala Bakuli ka.§

²⁴ Wu səni, Bakuli kə twal bwa mə'cauboarna na ace atúró male, pa ace pabamuru nəmurəi dāng.

²⁵ Anggo gbal sə Rahap mā-gyatarəu ka, Bakuli e mə'cauboarna na ace atúró, acemənana ak Amə Isərayila mana à tūriā ace shenzə nzali ka a bala male, sə kya pusəia nə be njar dāng sə à au ka.*

²⁶ Kəla mənana dəbang'rəu mənana yiləmu pa abaləi raka lú na ka, anggo gbal pabamuru mənana kə ləmdə rəi aba túró raka lune na.

3

Bwal lasəu

¹ Wun amə'eamrəarəu, bangula wun bəa kəa duk aməkənigir aban kpapi mala aməkwađi dāng, kəla mənana wu sələnə ka, səm aməkani cau mala Bakuli ka, bashi ma'səm aban Bakuli ka nə candəe nə yallī mala acili abwana.

² Acemənana səm kat ka səm nggə bwarkio arə anjar pas. Bə bwa kə bwarki abalə acau male raka, man yi bwa ka lùmsənə bwa, mənana nə gandəi nə bwal bamúri a koya njar kat ka.

‡ 2:21 2:21 Balli gbal aba: Tite 22:1-14. § 2:23 2:23 Balli gbal aba: Tite 15:6; 2Kpa 20:7; Isha 41:8. * 2:25 2:25 Balli gbal aba: Jes 2:1-21.

³ Səm nggə oasəi apər nggwiandan a kunia ace mənana bə səm cia bəa oka səm, sə səm nggə pələ mūrìà aban mənana kat səm earce bəa pələ kam ngga.

⁴ Səni, kat andə gulo mala waru-bəsa mənana nggea-gung məcandəe na kə ging nəi ka, məgara samsəa na à kə pūrəi nəi aban o aban mənana mətawaru earce nə ká nəi kam ngga.

⁵ Anggo gbal, lasəu ka gir məkyauwe na aba nggūrəu, sə kə gandə jali amur agir məgulke.

Wu səni, məlasə bəsa bəti kə pisə nggea nkwariki daləm.

⁶ Nggearə lasə bwapəndəa gbal ka lasə bəsa na, bəanza mala bealbikea na aba nggūrə səm, nyar dəm ngga kə kidiki bwa kəring. Lasəu dəm ngga kə kidiki bwa aba do male kat, sə yì ka, bəsa bá tūli-lú na kə eariki nəi ka.

⁷ Bwapəndəa nə gandə bwalmúr agirkusəu kat; anyal, agir mənana à kə pūrə nə bumia a nzali, andə agir mənana nə yiləmu aba nggeamúr ka. Bwapəndəa kə gandə bungia sə nə tsəia bəa oki wi.

⁸ Sə kəbwa pà kàm nə gandə bwalmúr lasəu dāng. Ndanə songnəo sə lùmsə nə bealbikea andə barya mənana nə wal-lú ka.

⁹ Nə lasə səm sə səm nggə bwasə Mətalabangho mənana nda Tár səm ngga. Sə nə kə lasəuì sə səm nggə sú abwana mənana Bakuli pea aba nggūrəi ka.

¹⁰ Nə kun sə səm nggə bwasəban, sə nə kun sə səm nggə súbān. Wun amə'eambəam, boaro bə pa anggo dāng!

11 Məsəcau ka, mur məboarne andə mur mə'nkaunkauni kə pur a məsəmur mə'mwashati dāng.

12 Wun amə'eambəam, nggun vwari pa nə pusə bəla mpandimuru dāng, sə nggun bau pa nə pusə vwari dāng. Məsəmur mənana nda nkaunkaun ngga pa nə pà mur məboarne dāng.

Sələe mənana pur nə kuli ka

13 Bə wu ndanə sələe sə wu sùrənà rə anjargula mala Bakuli ka, wu ləmdəí aba do məboarne, wu kə pak atúró məboarne nə nyesəbamuru mənana kə pur aba sələe ka.

14 Sə bə wu lùmsə nə mbali, andə binəmur, andə earce bamuru a babum wun ngga, wu deki nggori, wu kəa gír məsəcau nə nyir dāng.

15 Acemənana mbali andə earce bamuru ka à pa aba sələe mənana mala Bakuli na ka dāng. Aməno yì agir ka à mala banza na, mala Bangjo mala Bakuli na dāng; mala mgbərəm na.

16 Ban mənana kat mbali andə earce bamuru nda kam ngga, abanì sə awu nə kum zurəki andə koya bealbikea.

17 Sə sələe mənana pur nə kuli ka məboarnsari na, sə ndanə earce dotarəu, nda bukbuk aba pa male, kə denyi nə abwana, lùmsə nə məsəswatər andə atúró məboarne, kə ləmdə tərban dāng sə kə pak gír aba məsəcau.

18 Abwana mənana amə yinə dotarəu na aba rəpwala ka, atúró malea nə tsək abwana bəà kə pak agir məboarne mənana Bakuli earkiyicea ka.

4

Pa bamuru a ban Bakuli

¹ Mana gir nì na yiki nè munəo, sə mana gir nì na yiki nè loasəkiaban abalə wun de? Asuno ma'wun mala earce banboarnado mənana à kə munə a babum wun ngga, à nè yiki nəia re?

² Wu kə earce gîr, sə wu kum gîr nî dang, ace mani ka, wu kutia wal-lú; wu sham agir mala abwana kərkər, sə wu gandə kumia dang, ace mani ka wu kutia loəsəban andə munəo ace mənana wu nè ea arə amətalea ka. Wu kə kum gîr mənana bum wun earce ka dang acemənana wu zəmbi Bakuli dang.

³ Andəa zəmba mənana wu zəm ngga, wu kum dang, acemənana wu zəm nè babum məboarne dang; zəmba ma'wun ngga nda ace mənana bəà pa wun, wun nè lùmsə anpel mala bamur rə wun.

⁴ Wun amə dwanyi do nè məsəcau a ban Bakuli andə dobala! Wu sələ mbo ama duk gyajam mala banza ka do bibura ɲa arə Bakuli? Ace mani ka bwa mənana twalo nè pa kəla mala amə'bealbikea ka, duməna biməbura mala Bakuli.

⁵ Ko wu kə səni kəla nda bə sə Bakuli bang aba Maləmce male ama: Bangɲo Məfele mənana tsəi a babum səm ngga earce bə səm kpapɪ andə bekə gîr dang.

⁶ Sə Bakuli ka kə pa səm bwamuru kərkər. Nda gîr mənana tsəa sə Maləmce na ama,
 <<Bakuli kə binə cau mala
 amə'twəlbamúrû,
 sə kə bwamur
 amə'nongsəmúrû.>>*

* 4:6 4:6 Balli gbal aba: Pas 3:34.

⁷ Ace mani ka wu nyesə mur wun a ban Bakuli! Wu binəi Shetan, sə yì ka, nə banggi ban wun.

⁸ Wu sungŋo aban Bakuli tù sə yì gbal ka nə sungŋo aban wun tù. Wu deki pakkiagir məbane, wun amə'caubikea! Wu giləki denyicau ma'wun bə dum nə boarnsari, wun abwana mənana babum wun gaki ka!

⁹ Bə babum wun kidiki, wu bua, sə wu dukdo tímúrû. Bə oalo ma'wun nyar a doatu, sə bə banboarnado ma'wun nyar a tímúrû.

¹⁰ Wu nongsəmur wun a badəm Mətalabangŋo, sə yì ka, nə gusələ wun.

¹¹ Wun amə'eambəam, wu nying twal-lulləarə wun. Bwa mənana kə nacau məbane amur bi, ko kə kidiki bi ka, ndaban na məbane amur nggurcau mala Bakuli, andə bashi nggurcau mala Bakuli. Sə bə a kə bashi nggurcau ka, a ndarə binə kpata nzongcau mala earcearəu. Anggo ka a ndarə na ama a ndanə rəcandəa mala bashi nggurcau mala Bakuli.

¹² Bakuli nda nəmurəi pākiyi nggurcau ka, sə kə yì nda mə'bashì, yì nda kə bwa mənana ndanə rəcandəa mala əmsəban ko kidikiban ngga. Sə we ka, a nda yana mənana a nə bashi bio ka?

Nunkiru amur nggori

¹³ Wu kwaki kir wun, wun abwana mənana wu kə na ama, <<Yalung ko li ka səm nə ká a là mənía ko là mənó, səm nə nggá pak pələa mwashat a banì. Səm nə nggali, səm nə kum boalo kpəm>> ngga.

¹⁴ Mana gir nì na a sùrèi mənana nè kumban li ka? Mana nda yiləmio, mənana à nè na ama nda a babuo ka? Nda kəla burambulo mənana à nè səni ado sə zuku ka ndərmina ka.[†]

¹⁵ Cau mənana boaro bə wun nè na ka nda mənana ama, <<Bə Mətalabangho earəna, sə nying səm nə yiləmu ka, səm nə pak mənəia ka ko mənə.>>

¹⁶ Sə ado ka wu kə arkikun wun sə wu kə nggori aba denyicau ma'wun. Sə mənəo yì arkikun ngga məbane.

¹⁷ Ace mani ka, bwa mənana sùrənà rəgir məboarne mənana boaro bə pa sə pè raka, pànggənà caubikea.

5

Nunkiru amur aməkume

¹ Wu kwaki kir wun, wun aməkume! Wu bua, wu mak'zwalo, ace akanggərang tanni mənana à kə yiu amur wun ngga.

² Agəna ma'wun rəmənə, sə agir-nggūrəu ma'wun ngga mburia linia.

³ Agirkuma ma'wun mənana à pea nə azərfa andə zənariya ka, sàsà linia. Sə mənəo yì sàsà ka nda mənana nè yinə nakún bashi amur wun, sə nè lì nyam wun kəla bəsa ka. Wu raməni bamur rə wun gəna aba mənəia yì banza kə ká nə ká masələate ka.*

⁴ Wu səni! Abwana mənana à pakka wun túró a baban sə wu ginə mbwea ace bəmbəriban ma'wun ngga, bua malea bwaləna ban Bakuli. Abwana

[†] 4:14 4:14 Balli gbal aba: Pas 27:1.

* 5:3 5:3 Balli gbal aba: Mat 6:19.

mənana à pakka wun túró pwan girɓaban ngga, bua malea warina a kir Mətalabangŋo mənana Karban kat ka.†

⁵ Wu duməna a banza aba məboarne mala kume andə liki agir meang'meang mana babum wun earkiyice ka. Wu nda kəla andá-ləsəa mənyange mənana à nə nggá pwanmyalia ka.

⁶ Wu kùmsənà kún amə'kunpwasəa a bashi, wu walna luia, yia mənana à pənə kə cau arə wun raka.

Domunyi aba tanni

⁷ Wun amə'eamrəarəu, wu dum nə munyi bà pwari mənana Yesu Mətalabangŋo nə yiu nēi ka. Wu sən domunyi mala mə'rya mənana kə pa aban kundə mbulo dəmba andə masələata mbulo ka. Kə dum nə tsəkbaləu ace agirɓaban bəà pa bəlea məboarne.

⁸ Wun gbal ka, wu dum nə munyi sə wu cam kàngkàng aba dənyicau ma'wun, acemənana yiu mala Mətalabangŋo gbashìnà tù.

⁹ Wun amə'eamrəarəu, wu kəa nggwani arəarə wun dāng, acemənana Bakuli bə kəa basha wun dāng. Wu sənì! Məbashi nda aban came a kunkurəm!

¹⁰ Wun amə'eamrəarəu, wu dənyi nə amə'bangnəa mala Bakuli mənana à yì bang cau aba lullə Mətalabangŋo ka. Bə domunyi malea aba ganderəu abata tanni dupa səm girkànì.

¹¹ Kəla mənana wu sələ ka, yia mənana à lidəmba nə came kàngkàng aba pabamuru malea ka, səm twalia amə'kúm tsəkbu mala Bakuli na.

† 5:4 5:4 Balli gbal aba: Nggur 24:14,15.

Wu ongñəna ce came mala Ayuba aba məkwane, sə wu səna gır mənana Mətalabangño Bakuli pakki wi a masələate ka. Mətalabangño ka lumsə nə məsəswatər andə bʷamuru.‡

¹² Wun amə'eambam, a dəmba nə ko yia gır ka, wu kəa kángir dāng, ko <<nə kuli,>> ko <<nə nzali,>> ko nə kəgír dāng. Cau ma'wun ngga bə kəa kútì <<E>> ko <<Awo>> dāng. Bə ana raka, bashi mala Bakuli nə bwal wun.§

Rəcandəa mala hiwi

¹³ Kə bwa abalə wun kə tanni le? Bwe bə pak hiwi. Kə bwa nda aba bumpwasəa? Bwe bə tunggyal bʷangsəki Bakuli.

¹⁴ Kə bwa atə wun rəi kə pakki wi le? Bwe bə tunə abwana-məgule mala aməkpata Bakuli, bəa pakki wi hiwi, sə bəa hasəi wi mūrú olif amurí aba lullə Mətalabangño.*

¹⁵ Sə hiwi mənana à pe nə babum mwashat ka, nə amsə mərəkwana bə nggūrəi bə pwalo. Mətalabangño ka nə loasəi aba rəpina male, sə bə pak caubikea ka à nə twali wi banì.

¹⁶ Ace mani ka wu banggia rəwun acaubikea ma'wun, sə wu pakkia rəwun hiwi, ace mənana bəa twala wun ban arəkwana ma'wun ngga. Hiwi mala məbealboarna mənana pə nə babumi mwashat ka, ndanə rəcandəa sə kə pak tūró.

¹⁷ Iliya ka bʷapəndəa na kəla səm. Pak hiwi a bə pwari nə babumi kat ama mbulo bə kəa nya

‡ **5:11 5:11** Balli gbal aba: Ayu 1:21,22; 2:10; Ang 103:8. § **5:12 5:12** Balli gbal aba: Mat 5:34-37. * **5:14 5:14** Balli gbal aba: Mar 6:13.

ɗang, sə mbulo nya a banza ɗang, pələa tàrú nə zongno tongno-nong-mwashat.†

¹⁸ Dəm ngga yi pak hiwi ama mbulo bə nya, sə kùli nya mbulo, nzali pusə agirpwala, à pusə bəlea.

Nyesə aməbwarkio a tanjar

¹⁹ Wun amə'eambam, bə kə bwa abalə wun bɔwarki tanjar mala ʔakuli, wu nyesəi a tanjar.

²⁰ Wu sələ ama bwa mənana nyesə mə'caubikea a tanjar ka, nə amsə yiləmi mə'caubikea man aba lú, sə nə tsəa ʔakuli nə twalban acaubikea pas.‡

† 5:17 5:17 ʔalli gbal aba: 1Amur 17:1; 18:1,2. ‡ 5:20 5:20 ʔalli gbal aba: Pas 10:12.

Mbula-Bwazza
Portions of the Holy Bible in the Mbula-Bwazza
language of Nigeria

copyright © 2022 The Seed Company

Language: Mbula (Mbula-Bwazza)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 12 Jul 2025

dc693218-7e0b-5547-ab57-2e0275b90e93